

Complexnummer: 508209

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Calorama

Aantal complexonderdelen

8

Monumentnummers van complexonderdelen

508208, 508210, 508211, 508212,
508213, 508214, 508215, 508216

Woonplaats

Noordwijk

Gemeente

Noordwijk

Provincie

Zuid-Holland

Hoofdadres van hoofdobject

Gooweg 21, 2201 AX Noordwijk

Complexomschrijving

Omschrijving complex

In structuur en deels in detail gaaf bewaarde buitenplaats bestaande uit een HOOFDGEBOUW (1), HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG (2), TOEGANGSHEK MET KEERMUREN (3 en 4), WOONHUIS ANNEX KRUIDENDROGERIJ (5), TUINKOEPEL (6), MOESTUINMUUR (7), KOETSHUIS (8).

De historische buitenplaats Calorama is direct ten noordoosten van de dorpskern Noordwijk-Binnen gesitueerd, gelegen binnen de bebouwde kom. De geschiedenis van de buitenplaats gaat terug tot de tijd van de ambachtsheren Vander Does uit het begin van de zestiende eeuw. In de achttiende eeuw komt het nog naamloze kleine herenhuis, gelegen op de plaats van het huidige huis, in het bezit van Cornelis Groeneveld.

Deze sticht er in 1760 een bedrijf in de kruidenteelt. De teeltgronden liggen achter het huis - tussen de Sint Jeroensweg en de tegenwoordige Gooweg - en voor een deel aan de overzijde van de Gooweg in de zgn. Overtuin.

De kadastrale minuut van 1818 de rechthoekige teeltgronden weer, die zijn gelegen binnen een aarde omwalling met boomsingels.

De singels dienden ter beschutting tegen de wind en voorzagen tevens in de behoefte aan hakhout. Thans omsluiten deze boomsingels nog een deel van de park aanleg. In het begin van de negentiende eeuw werd een kruidendrogerij

voor bereiding van geneeskundige kruiden gebouwd (thans nog aanwezig). Waarschijnlijk werd in het midden van de negentiende eeuw een aanleg in landschapstijl gerealiseerd met 'eene koepel en eene partij Tuin- en Teelgronden, waarin eenig houtgewas en houtwallen' (1843) en een eilandje naast het huis (1848).

Op het eilandje stond een duiventil. In 1872 werd het herenhuis, door de toenmalige eigenaar dr. J.C.A. Everwijn, vergroot, waardoor deze meer de allure van een deftig buitenhuis gaat vertonen.

Op een kadasterkaart uit 1871 wordt voor het eerst de naam 'Calorama' vermeld. De kruidenkwekerij wordt in 1930 opgeheven, alleen de bloembollenteelt blijft gehandhaafd. In 1950 wordt een tuingedeelte, gelegen ten westen van Calorama ingericht voor nieuwbouw. De overtuin krijgt eveneens een andere bestemming, daar wordt in 1967 het Everwijnpark gerealiseerd.

De omgrenzing van de historische aanleg als mede de specificatie van de complexonderdelen is aangeduid op de bij de bescherming behorende kaart.

Waardering HISTORISCHE BUITENPLAATS CALORAMA is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang:

- vanwege de villabouw die typerend is voor het derde kwart van de negentiende eeuw gelegen binnen het deels bewaard gebleven stramien van bij de oorspronkelijke teeltgronden behorende windsingels;
- vanwege de bijbehorende kleinschalige tuinaanleg in landschapstijl;
- vanwege het cultuurhistorische belang voor de ontwikkeling van de bollen- en kruidenteelt in Noordwijk en omgeving;
- vanwege de kruidendrogerij (niet meer als zodanig in gebruik);
- vanwege de visuele samenhang tussen de verschillende complexonderdelen.

Monumentnummer*: 508208

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 november 1998
Kadaster deel/nr: 82968/50

Monumentnaam**

Calorama

Complexnummer

508209

Complexnaam

Calorama

Woonplaats*

Noordwijk

Gemeente*

Noordwijk

Provincie*

Zuid-Holland

Straat*

Gooweg

Nr*

21

Toev.*

Postcode*

2201 AX

Woonplaats*

Noordwijk

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

Noordwijk

Sectie*

M

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

4321

Rijksmonumentomschrijving**

HOOFDGEBOUW (Calorama).

Oorspronkelijk op L-vormige grondslag opgetrokken achttiende-eeuws tweebeukig huis dat is gepleisterd en okergeel is geschilderd.

Het pand bestaat uit twee bouwlagen en een attiek onder twee, met zwarte Oudhollandse pannen gedekte, zadeldaken waartussen zich een zakgoot bevindt. Op de nokeinden staan rechthoekig gemetselde schoorstenen. Het dakschild wordt in het midden onderbroken door een dakkapel. In 1872 zijn twee houten serres tegen de voorgevel en tevens een aanbouw tegen de noordoostgevel opgetrokken.

De regelmatig ingedeelde voorgevel is vijf vensterassen breed met centraal de ingangspartij voorzien van een dubbele glazen deur. De negentiende-eeuwse vensters hebben een roeden profilering en persiennes aan weerszijden. De achter- en zijgevels zijn onregelmatiger van opzet, met meerruitsvensters. Boven de vensters zijn witte terracotta ornamenten in empirestijl aangebracht vermoedelijk uit de tijd van de verbouwing, 1872 - nieuw gemaakt naar het origineel). Een kleine kelder waarschijnlijk daterend uit de allereerste bouwfase(zeventiende eeuw).

Waardering

HOOFDGEBOUW (Calorama) van algemeen belang:

- vanwege de villabouw die typerend is voor het derde kwart van de negentiende eeuw;
- vanwege de kenmerkende ligging binnen de historische tuin- en parkaanleg;
- vanwege de ensemblewaarde;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

Monumentnummer*: 508210

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 november 1998
Kadaster deel/nr: 82968/23

Complexnummer

508209

Complexnaam

Calorama

*Woonplaats**

Noordwijk

*Gemeente**

Noordwijk

*Provincie**

Zuid-Holland

*Straat**

Gooweg

*Nr**

21

*Toev.**

*Postcode**

2201 AX

*Woonplaats**

Noordwijk

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Noordwijk

*Sectie**

M

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

4321

*Rijksmonumentomschrijving***

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG.

Deels in structuur en deels in detail bewaard kleinschalige historische tuinaanleg in landschapstijl daterend uit het midden van de negentiende eeuw.

Deze is grotendeels als lusthof en gedeeltelijk als tuin- en bollengrond in gebruik. Het teelt- annex bollenlandje aan de oostzijde is een laatste restant van de achttiende-eeuwse grootschalige aanleg voor de kruiden- en bollenteelt. De aanleg in landschapstijl is besloten van opzet. Gebogen lijnen zijn kenmerkend voor de gehele tuinaanleg.

Aan de voorzijde wordt de buitenplaats begrensd door een oude grenssloot, parallel lopend aan de Gooweg. Een strook hakhout schermt het huis van de weg af. Langs deze grenssloot loopt een laan van beuken en eiken die een verbinding vormt tussen Calorama aan de zuidkant van het terrein en het koetshuis aan de noordkant.

Aan de achterzijde wordt het park beëindigd door een duinwal, waarop een slingerwandeling is aangelegd die een markant onderdeel van de tuinaanleg vormt.

Recht voor het huis ligt een tuingedeelte met rododendronaanplant rondom een ronde vijver. Deze aanleg dateert van na het jaar 1842 toen de Gooweg met een bocht om het huis werd gelegd.

Op het gazon staat een zonnewijzer op een geprofileerde hardstenen pijler. Op het gazon naast het huis staat een solitair (lindestoel).

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Achter het huis een bospartij met een slingeraanleg van wandelpadjes tussen de opgeworpen wallen, waartussen perceeltjes teelland liggen verspreid. Binnen deze aanleg is een sier- en moestuin opgenomen.

Het rosarium is aangelegd in een halve maan-vorm. Deze wordt in het midden door sneden door een dwarsas bestaande uit een rozenberceau. Het einde van één kant van de berceau wordt gevormd door een solitair staande naaldboom, waar een halfronde buxushaag omheen staat. Naast de rozentuin en achter de tuinmuur ligt de oude moestuin, nu bestaande uit een perceel grasland waarop twee schuren zijn gebouwd. Een ander karakteristiek element van de aanleg is het seringentaantje. De noordgrens van de tuinaanleg wordt afgeschermd door een beukenhaag aan de ene zijde en een houtwal aan de andere zijde. In het genoemde bos is een cirkelvormige waterpartij met een eilandje en open parkweide gelegen waar enkele solitaire (exotische coniferen) en boomgroepen zijn geplaatst. Vanaf de open weide is een zichttas naar de koepel op de heuvel.

Waardering

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG van algemeen belang:

- als voorbeeld van een kleinschalige aanleg in landschapsstijl uit het midden van de 19de eeuw;
- vanwege het deels bewaard gebleven stramien van de oorspronkelijke teeltgrond en de bijbehorende windsingels;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

Monumentnummer*: 508211

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 november 1998
Kadaster deel/nr: 82968/15

Complexnummer

508209

Complexnaam

Calorama

*Woonplaats**

Noordwijk

*Gemeente**

Noordwijk

*Provincie**

Zuid-Holland

*Straat**

Gooweg

*Nr**

21

*Toev.**

*Postcode**

2201 AX

*Woonplaats**

Noordwijk

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Noordwijk

*Sectie**

M

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

4321

*Rijksmonumentomschrijving***

TOEGANGSHEK MET KEERMUREN.

Aan de Gooweg twee identieke toegangshekken, waarvan één toegang geeft tot het buitenhuis Calorama en de ander tot het koetshuis.

Dubbel smeedijzeren inrijdhek uit de negentiende-eeuw staande op bakstenen keer muren, waarin muurankers zijn bevestigd.

Waardering

TOEGANGSHEK MET KEERMUREN van algemeen belang:

- als markering van de toegang tot de buitenplaats;
- vanwege de ornamentele waarde;
- vanwege de ensemblewaarde;
- als karakteristiek en functioneel element van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 508212

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 november 1998
Kadaster deel/nr: 82968/7

<i>Complexnummer</i>			<i>Complexnaam</i>			
508209			Calorama			
<i>Woonplaats*</i>		<i>Gemeente*</i>		<i>Provincie*</i>		
Noordwijk		Noordwijk		Zuid-Holland		
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Goeweg	33		2201 AX	Noordwijk	Bij	
<i>Kadastrale gemeente*</i>		<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>	
Noordwijk		M			4321	

*Rijksmonumentomschrijving***

TOEGANGSHEK MET KEERMUREN.

Aan de Goeweg twee identieke toegangshekken, waarvan één toegang geeft tot het buitenhuis Calorama en de ander tot het koetshuis.

Dubbel smeedijzeren inrijhek uit de negentiende-eeuw staande op bakstenen keermuren, waarin muurankers zijn bevestigd.

Waardering

TOEGANGSHEK MET KEERMUREN van algemeen belang:

- als markering van de toegang tot de buitenplaats;
- vanwege de ornamentele waarde;
- vanwege de ensemblewaarde;
- als karakteristiek en functioneel element van de buitenplaats.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 508213

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 november 1998
Kadaster deel/nr: 82967/198

Complexnummer

508209

Complexnaam

Calorama

*Woonplaats**

Noordwijk

*Gemeente**

Noordwijk

*Provincie**

Zuid-Holland

*Straat**

Gooweg

*Nr**

19

*Toev.**

*Postcode**

2201 AX

*Woonplaats**

Noordwijk

Situering

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Noordwijk

*Sectie**

M

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

4321

*Rijksmonumentomschrijving***

WOONHUIS ANNEX KRUIDENDROGERIJ.

Ten westen van het huis Calorama een zeventiende-eeuws gebouwencomplex opgetrokken uit baksteen onder een met Oudhollandse pannen gedekt zadeldak. Korte gevel met zeventiende-eeuwse top en in de onderbouw achttiende-eeuws gedeelde ramen (drie 9-ruiters).

Latere wijzingen. Aan de achterzijde een negentiende-eeuwse dwarsaanbouw onder een schilddak, waarin de kruidendrogerij was gevestigd. Een derde gedeelte sluit daarop aan.

De kruidendrogerij is niet meer in gebruik.

Waardering

WOONHUIS ANNEX KRUIDENDROGERIJ van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de cultuur-historische waarde;
- vanwege de historisch functionele relatie met de buitenplaats;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Kastelen, landhuizen en parken

Bijgebouwen kastelen enz.

Monumentnummer*: 508214

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 november 1998
Kadaster deel/nr: 82967/192

Complexnummer

508209

Complexnaam

Calorama

*Woonplaats**

Noordwijk

*Gemeente**

Noordwijk

*Provincie**

Zuid-Holland

*Straat**

Gooweg

*Nr**

21

*Toev.**

*Postcode**

2201 AX

*Woonplaats**

Noordwijk

Situering

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Noordwijk

*Sectie**

M

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

4321

*Rijksmonumentomschrijving***

TUINKOEPEL.

Ten noorden van het huis Calorama op een heuvel ligt een achtkantige tuin- koepel met een puntvormig leiendak.

De koepel is in dezelfde okergele kleur als het huis geschilderd. In vier zijden zijn openslaande glazen deuren aangebracht met op ooghoogte verschillend gekleurde stroken glas. Elke kleur symboliseert één van de vier seizoenen. In de muur is een gedenksteen gemetseld, herinnerend aan de bouw uit 1842 en aan de restauratie uit 1982.

Waardering

TUINKOEPEL van algemeen belang:

- vanwege de vormgeving;
- vanwege de beeldbepalende ligging;
- vanwege de ornamentele waarde;
- als karakteristiek onderdeel van de buitenplaats;
- vanwege de ensemblewaarde.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Kastelen, landhuizen en parken

Tuin, park en plantsoen

Tuinkoepel

Monumentnummer*: 508215

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 november 1998
Kadaster deel/nr: 82967/188

<i>Complexnummer</i>			<i>Complexnaam</i>			
508209			Calorama			
<i>Woonplaats*</i>		<i>Gemeente*</i>		<i>Provincie*</i>		
Noordwijk		Noordwijk		Zuid-Holland		
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Goeweg	21		2201 AX	Noordwijk	Bij	
<i>Kadastrale gemeente*</i>		<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>	
Noordwijk		M			4321	

*Rijksmonumentomschrijving***

MOESTUINMUUR.

Ten noorden van het huis Calorama een achttiende-eeuwse rechte tuinmuur opgetrokken uit zachte rode baksteen met steunberen.

De koude bak voor de tuinmuur is in ca. 1980 met moderne baksteen opgemetseld.

Waardering

MOESTUINMUUR van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de doelmatige vormgeving;
- als karakteristiek onderdeel van de buitenplaats;
- vanwege de ensemblewaarde.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 508216

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 17 november 1998
Kadaster deel/nr: 82967/185

Complexnummer

508209

Complexnaam

Calorama

*Woonplaats**

Noordwijk

*Gemeente**

Noordwijk

*Provincie**

Zuid-Holland

*Straat**

Gooweg

*Nr**

33

*Toev.**

*Postcode**

2201 AX

*Woonplaats**

Noordwijk

Situering

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Noordwijk

*Sectie**

M

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

4321

*Rijksmonumentomschrijving***

KOETSHUIS.

Ten noordoosten van het huis Calorama het koetshuis gebouwd op L-vormige grondslag (vierkant voorhuis - rechthoekig achterhuis) onder een met Oudhollandse pannen gedekt mansardedak.

Het pand is opgetrokken uit rode baksteen met decoraties van beige baksteen en een grijze plint. Onder de daklijst loopt een met rode en beige baksteen gedecoreerd fries. In de voorgevel een gedenksteen met de inscriptie 'de eerste steenen gelegd 18 mei 1878'.

Centraal in de halsgevel aan de voor(street)zijde ligt de monumentale dubbele inrijddeur met paneelvakken. Het driehoekige bovenlicht heeft een versiering van snijwerk. Aan weerszijden van deze deur een venster, waarvan het onderste gedeelte blind is uitgevoerd. De vensters hebben een geverfde bakstenen onderdorpel met tandlijst. De daklijst boven de vensters wordt in het midden onderbroken door een paardenkop. In de halsgevel een T-venster met louvreliken onder een smal overstek met windveren.

De zijgevel aan de zuidkant heeft dezelfde indeling als de voorgevel; een inrijddeur, twee geheel blind uitgevoerde vensters en een dakkapel met T-venster en persiennes. Links daarvan is een klein daklicht van latere datum.

Waardering

KOETSHUIS van algemeen belang:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege de architectonische vormgeving;
- vanwege de beeldbepalende ligging aan de Gooweg;
- vanwege de ornamentele waarde;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie